

[ד"ו רמט ע"ג-ע"ד]

לשנות אבל קורא הוא בקינות ובדברים הרעים שבירמיה ותינוקות של בית רבן בטלין משום שנאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב.

ולהניח תפילין יש שנמנעין מפני שנקראו פאר אף על פי שאבל ביום השני מותר להניח תפילין כאשר בארנו בהלכות אבל (דף רמ"ט ע"ג), תנן התם (ג, ב) מקום שנהגו לעשות מלאכה בתשעה באב עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין ובכל מקום תלמידי חכמים בטלים רבן שמעון בן גמליאל אומר לעולם יעשה אדם עצמו כת"ח.

בפרק קמא דגיטין (א, ב) אסור בין זמרא דפומא בין זמרא דמגא אחר החורבן ופירש רבינו שלמה לשרור בבית המשתאות משום בשיר אל ישתו יין אמנם (מ"ה ומ"ב) לשמח חתן וכלה שהוא שיר של מצוה מותר ואף בבית המשתאות פירש רב אלפס בשם גאון דדווקא שירות של אהבת אדם ושכח אדם אבל שירות ותושבחות וזכרון חסדי המקום מותרין, שנינו בפרק בתרא דסוטה (מ"ט, ב) בפולמוס של אספסיינוס קיסר גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס הוא זג המקשקש, בפולמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות ושלא ילמד אדם את בנו חכמה יונית וגרסינן בגמרא (מ"ט, ב) אמר רב לא שנו אלא של מלח ושל גפרית אבל של הדס ושל ורוד מותר ושמואל אמר דווקא של קנים מותר ולוי אמר אף של קנים אסור ובפרק קמא דגיטין (א, ב) אמרינן כי כלילא שאומר במשנה (סוטה ס"ט) דאסור זהו מדרבנן ופירש רבינו שלמה (גיטין ס"ט) שהוא עטרה ממש ורבינו יעקב פירש (מ"ה עטרות) שזהו טלמ"א בלעז וכן פירש רבינו קלונימוס איש רומי והעטרות תהיה לחלם ולטוביה בספר זכריה (א, י"ד) ומה שכתב (א, ב) ולקחת כסף וזהב ועשית עטרות ושמת בראש יהושע שני צוויים הם, וטלמא שלנו מותר כדאיתא בפרק ב' דברכות (ט"ו, ב) ר' אמי ור' אסי קטרי ליה גננא לר' אלעזר ותניא נמי בתוספתא דסוטה (פ"ט) אבל עושה הוא אפיפירות ותולה בו כל מה שירצה אפיפירות בערוך פירש (עין אפיפירות) מין אילן שעושה פירות הרבה, ומביאה בפרק בתרא דסוטה (מ"ט, ב) ויכול להיות שהוא כאותה שלנו (ע"פ רמב"ם מענין פ"ה הל' ג, ט, ג, י"ד, טו והגמ"ז אות ג, ב).

גרסינן בפרק חזקת הבתים (נ"ב, ב) תנו רבנן כשחרב הבית באחרונה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא לשחות יין נטפל להם רבי יהושע בן חנניה וכו' אמר להם

בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר נגזרה גזירה ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר שאין גזרין גזירה על הציבור אלא אם כן יכולין רוב הציבור לעמוד בה אלא כך אמרו חכמים סד אדם את ביתו בסיד ומשייר בה דבר מועט וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה אמר רב חסדא וכנגד הפתח, עושה אדם כל צרכי סעודה ומשייר בה דבר מועט ומאי היא אמר רב פפא אפילו כסא דהרסנא, עושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט מאי היא בת צידעא שני' אם אשכחך ירושלם חשכת ימיני וגומ' מאי על ראש שמחתי א"ר יצחק זה אפר מקלה הוא אפר הכירה שבראש חתנים, אמר ליה רב פפא לאביי היכא מנח ליה אמר ליה הכי אמר רבי יצחק במקום תפילין שני' לשום לאבילי ציון לתת להם פאר תחת אפר, וכל המתאבל על ירושלם זוכה ורואה בשמחתה שנאמר שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה.

הלכות מגילה

ד

מצוה הרביעית מדברי סופרים הילכות מגילה.

שנינו בפרק שני דמגילה (י"ט, ב) הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן ורבי יהודה מכשיר בקטן ואין הלכה כמותו שכל שאינו בן חובה אין מוציא אחרים ידי חובתן, תניא בפרק ראשון דמגילה (ג, ב) כהנים בעבודתם ולוים כדוכנסם וישראל במעמדם מבטלין מעבודתן ובאין לשמוע מקרא מגילה, של בית רבי היו מבטלין תלמוד תורה ובאין לשמוע מקרא מגילה, ומסיק רבא (ג, ב) דמקרא מגילה ומת מצוה שאין לו קוברים מת מצוה עדיף דאמר מר גדול כבוד הבריות שרוחה לא תעשה שבתורה, אמר רבי יהושע בן לוי (ג, ב) נשים חייבות במקרא מגילה שאף הם היו כאותו הנס, ואמר רבי יהושע בן לוי (ס"ט) חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולשנותה ביום ונראה להבינו יעקב (מ"ה ס"ג) דאע"פ שבירך בלילה זמן חוזר ומברך ביום שעיקר הקריאה ביום דכתיב והימים האלה נזכרים ונעשים, ואמר מר (ג, ב) סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו, ורבינו משה (מגילה פ"ה ס"ג) פירש שמאחר שבירך בלילה לא יברך ביום. מ

תניא בתוספתא (מגילה פ"ה ס"ד) הכל חייבין במקרא מגילה כהנים ולוים וישראלים

הליכות עולם
ל ע"י מענין פ"ה
הל' י"ב י"ג וכו'
חקק ספ"ה, ג, ב —
מקנן ספ"ה כה
מ ע"י מגילה פ"ה
הל' א, ב, ג, ד, יד
והגמ"ז אות ו וכו'
מפסע ספ"ה ב —
מפסע ספ"ה ג, ב, א —
מלכה ספ"ה ב